

Venkovní hernička – základní info

Naše venkovní hernička je miniaturní zahrádka o velikosti cca 20x10 m rozdělená OSB příčkami na pár stanovišť

Je tu větší stůl a police na výtvarné činnosti a jazykové aktivity + plošina 2x2 m na jazykovky a smyslovku (celkem čtyři police)

Je tu menší stůl a jedna police na nácvik praktického života

Je tu kout na sypaní semínek do krmítek a na sázecí pokusy (dvě police)

Je tu stanoviště na zalévání + malý kopeček na přenášení vody a zalévání

Je tu plácek cca 3x3 m na volnou hru (jedna police)

Potom je úzký průchod kolem domečku s lavičkami spíš jen tak na odpočinek či na svačinku

A za domečkem je ještě dvoreček, kde je největší nejvyšší stůl a pár nízkých poliček s aktivitami smíšenými (bez jejich třídění podle zaměření)

Oba prostory dotváří plastové boxy s květinami, bylinkami, rybíz, růžemi a máme i malý javůrek a doubek, tj. boxy určené pro zalévání

V zorném poli dětí je tedy v rámci možností připravené prostředí, jinak bohužel hlavní prostor zahrádky „zdobí“ nevzhledný parovod, který vnímání dospělého neunikne

Malé děti se učí fungovat v našem světě skrze poznávání prostředí, skrze manipulaci s předměty, skrze komunikaci s okolím... malé děti se učí ze všeho, co je obklopuje a co mají k dispozici. Mají obrovskou potřebu zkoumat, objevovat, pracovat, pečovat o sebe, pečovat o prostředí... ale jen po určitou dobu

A aby mohly sbírat vlastní zkušenosti v pravý čas, snažíme se jim poskytovat:

- připravené prostředí, ve kterém mohou fungovat co nejvíc soběstačně
- aktivity, které umožňují procvičovat činnosti nebo sbírat informace
- ukázky postupů zacházení s předměty
- dostatek času na procvičování činností
- spolupráci a svou blízkost, tj. být k dispozici, když dítě potřebuje pomoc, a přitom uchovávat rovnováhu mezi zásahy a pozorováním
- porozumění a důvěru

Dítě prochází mnoha různými obdobími zvýšené vnímavosti, neboli senzitivními obdobími. Jsou to časové úseky, během nichž má dítě silnou potřebu opakování nějaké činnosti, kterou si díky zaujetí může osvojit velmi rychle. Dělá to na základě obrovského vnitřního zájmu a ne na základě vůle někoho dalšího. A herna slouží k tomu, aby se nám dařilo tomu porozumět a neklást dětem moc překážek v jejich potřebě vzdělávání

Děti konají pro činnost samotnou spíš než pro výsledek. Práce s našimi předměty nemá za cíl zabavit, potěšit, rozveselit. Aktivity jen poskytují možnost trénovat dovednosti, zručnost, spět k samostatnosti a vzdělávat se

Senzitivní období prvních let života dítěte odpovídají tomu, jak si dítě osvojuje hrubou a posléze i jemnou motoriku, ručičkami zacházet s předměty a mluvit, což je velmi úzce propojeno, a proto se oceňuje při budování intelektu pohyb na tisíc způsobů

U malých dětí jde o dlouhodobý proces, než se naučí např. nalévat si pití a pít ze skleničky. Začíná to přemísťováním bambulek nebo míčků z misky do misky, přesypáním fazolek ze skleničky do skleničky, pokračuje přeléváním vody mezi skleničkami či džbánky a až pak následuje zručnost nalít si žádoucí množství vody z džbánu do skleničky, tedy sebeobsluha

Při získávání nových poznatků je třeba vycházet od konkrétního poznávání a manipulace s věcmi. Práce rukou je základem pro pochopení věcí a jevů i pro rozvoj myšlení a řeči

Když má dítě k dispozici dostatek reálných předmětů přiměřené velikosti, má možnost vidět opakované postupy zacházení a je mu dopřán dostatek času na procvičování, výsledkem může být **postupně se rodící soběstačnost** a s tím související **vnitřní spokojenost a jistota**

Aby děti věděly s předměty „co a jak“, používáme my dospělí k představení pomůcek dítěti vlastní činnost s předměty nebo „skryté prezentace“, tj. záměrné ukázky hry s pomůckami. Klíčem k ukázkám je nezištný přístup - tj. hrát si či předvádět činnost bez nároku na výsledek/efekt. **Není cílem něco dítě naučit ale „jen“ poskytnout informaci a možnost se učit**

Při zacházení s věcmi má smysl soustředit se na

- pomalé, klidné, promyšlené pohyby
- přenášení předmětů oběma rukama a po jednom
- rozmísťování předmětů zleva doprava nebo shora dolů
- dokončování činností
- tiché ukázky – tj. během manipulace s předměty má smysl nekomentovat, jen se ukazují jednotlivé pohyby
- poskytování jednoduchých pojmů, názvů, informací

Montessori přístup z pohledu dospělého také znamená

- vnímat dítě jako bytost s obrovským potenciálem
- pozorovat dítě pro zjišťování jeho záměrů, potřeb a senzitivních období
- hledat nebo znát možnosti, jak dítěti vyjít vstříc, a dělat to
- nezištně ukazovat, jak se dá s předměty zacházet
- přistupovat k dítěti a komunikovat s ním i s okolím rovnocenně
- svým příkladem dítě vést k tomu, že každá situace má nějaké řešení
- vnímat, že chyby jsou příležitosti k hledání řešení
- poskytovat informace o běžných hranicích, tj. „co ano a co ne“... „kde ano“ ...
- poskytovat dostatek času na hru, procvičování, aktivitu i na fáze klidu

...být vnitřně v rovnováze a případně se dívat na dítě očima plnými lásky

Fungování v herničce je o stále se opakující SPOLUPRÁCI dospělých s dětmi, aby se děti samy mohly snažit osvojit si běžné denní činnosti. A protože **jsme pro dítě vzor** kdykoli a kdekoli, má smysl konat vědomě s ohledem na to, **aby dítě mohlo dokázat po nás jednotlivé činnosti co nejjednodušším způsobem napodobovat**

Dospělí mají možnost učit se v herně s dětmi **vědomě spolupracovat**, vědomě je vnímat, vědomě s nimi komunikovat, **a poskytovat jim takové informace, které vedou k řešení situací...** Zkrátka fungovat s dětmi naladěně ... a to je **o hledání a nalézání rovnováhy** mezi potřebami dítěte, mezi našimi potřebami, mezi hranicemi, požadavky, bezpečností... a **neexistuje na to univerzální návod**, ale dá se říci, že klíčem pro fungování v herně je na jedné straně mentální uvolnění, vnitřní rovnováha a schopnost ustoupit z postoje ega (tj. osobnosti), a na druhé straně jistota a pevnost v postojích k situacím

Maminky se v herně učí respektovat tempo svého dítěte, akceptovat jeho způsob zacházení s předměty, učí se s dítětem komunikovat na bázi oboustranného respektu, učí se hledat slova, která situace řeší, zjišťují, co jejich dítě zajímá a co ne, a mají možnost vnímat jedinečnost vlastního dítěte, oceňovat jeho činnost a vědomě být s ním

Provozní info

Navštěvování herničky je v pravém smyslu slova SAMOOBSLUHOU a je PRO NENÁROČNÉ KLIENTY.

Maminky se svými dětmi na zahrádku přicházejí samy, většinou každá v jiný čas, podle toho, co komu vyhovuje. Proto je potřeba počítat s tím, že budete mít zahrádku ve většině případů sami pro sebe. A kdybyste se chtěli s někým pravidelně potkávat, je potřeba domlouvat se s dalšími maminkami osobně („herna“ toto nemá kapacitu koordinovat)

Při využití pomůcek je potřeba velká odpovědnost a duchapřítomnost. Aktivita není reálné po návštěvě každého klienta kontrolovat (!). A aby mohli všichni klienti přicházet k aktivitám kompletním, je nutné, aby každá z maminek věděla, jak má která aktivita „vypadat“ a pokaždé aktivitu po použití uvedla do ideálního stavu. Toto je klíčová podmínka navštěvování venkovní herničky. U některých aktivit je zalamínovaný návod, u některých se budu snažit dodat aspoň fotografii kompletního složení pomůcky. Vše je v procesu tvorby, děkuji za pochopení

Při příchodu je potřeba počítat s tím, že stoly jsou zaprášené prachem i pylem a že je potřeba si je nejprve před použitím umýt. K mytí stolu se použije čistá voda z hadice. Napustí se do lavorku. A hadříky na mytí se vezmou ze sušáku na prádlo. Špinavá voda z lavorku se vylije do kanálu u okapu, který je na severním rohu domečku, mokré hadříky se vyždímají a pověsí zpátky na sušák a sušák se před odchodem ze zahrádky musí také zakrýt, aby hadry mohly opravdu uschnout. Velmi špinavé hadry se umísťují do krabice na špinavé prádlo, jen když jsou úplně suché, aby uvnitř neplesnivěly

Každá police s aktivitami je zakrytá nepromokavou ubrusovinou a přepásaná suchým zipem.

Maminky dětem police zpřístupňují ideálně „po jednom“ a po použití zase ihned zpátky poctivě balí, aby do polic neteklo. Někomu stačí využít jen aktivity ze spodních sektorů polic a ty lze vytáhnout bez odstraňování obalu 😊

Zcela zásadní prvek na zahrádce je sluneční svit. V létě, když slunce svítí, je potřeba dětem vytvářet na práci u stolků stín. A protože se slunce neustále pohybuje, pohybuje se bohužel i stín a podmínky

se neustále proměňují ☺ proto je potřeba tuto vlastnost vzít takovou jaká je a **posunovat stolky a slunečníky tak, aby se žádoucí stín pro děti vytvořil**

Při každém příchodu je potřeba si zapamatovat, které slunečníky byly roztažené a které složené (nebo si to třeba vyfotit). A při odchodu je uvést do původního stavu. Malé obdélníkové slunečníky by měly být složené při odchodu vždy. Velký slunečník částečně chrání trávník přes vysoušením a když má být několik dní sucho, necháváme ho roztažený. Nicméně už nám jeden velký slunečník při bouřce uletěl neznámo kam, tak když skopíte všechny slunečníky, bude to vždy nejjistější ☺ nebo je moc fajn zeptat se operativně smskou, co udělat s velkým slunečníkem ☺ děkujeme za případnou spolupráci pro ochranu trávníku

Kovová sedátka (místo židliček) se před odchodem zasunují zpátky pod stolky. Jsou to sedátka jen s nožičkami bez opěrátek. Proto je potřeba naučit děti s nimi manipulovat a sedět na nich bez spoléhání na opěrátko a bez spoléhání na odsunování od stolu, tak jako doma po hladké ploše, protože se nožičky zapichují při sezení do země a tak klasické odsunování nefunguje

Při odchodu se stolky z jedné strany podkládají malými špalíčky, aby vznikla šikmá plocha, aby na ploše stolu nestála dlouho voda po dešti

Děti rády kropí vodou z hadice. Kropit z hadice prosíme hlavně oranžové boxy s rostlinami. Kropit trávník má smysl až před odchodem, abyste neměli pod sebou na hraní mokro, zejména plácek na volnou hru je žádoucí udržet během návštěvy suchý

Po zahrádce jsou umístěné různé kýble na vodu, ideální je nedoplňovat do nich před odchodem vodu, aby tam nestála zbytečně. Ptáčci chodí pít na kaskádu na kopečku. Stojí-li v kýblech voda delší dobu, působí to nevábně. A obecně je pro maminky přijatelnější, když si mohou napustit ideální množství vody pro své dítě v pravou chvíli a ne přijít na zahrádku a během pár minut mít dítě mokré, protože stihlo objevit nádobu s vodou dřív než maminka ☺

Při každém odchodu je potřeba zkontrolovat, je-li opravdu vypnutý přívod vody do hadice. A toto se hlásí smskou při odchodu

Venkovní hernička je takový pokus, má za sebou teprve tři vegetační sezony sbírání zkušeností s materiály a je potřeba počítat s tím, že veškeré vybavení je doslova „v plenkách“. Zatím pořizujeme aktivity a zjišťujeme, co jak funguje či nefunguje. Praktické tipy a zpětná vazba i od vás mohou být přínosem

Celkově se snažíme, aby venkovní hernička byla krom prostředí pro děti i ostrůvkem zeleně uvnitř města, **miniaturní „biotop“ hlavně pro ptáčky a hmyz.** Několik maminek u nás už vidělo i ježka ☺